

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

محمد محق
۳۰ مارچ ۲۰۲۳

محمد محق

طالبان و فشار مضاعف بر دانش و اندیشه

در گذشته می‌گفتند هر دم از این باغ بری می‌رسد. این روزها وضعیت به عکس است و هر دم خیر تازه‌ای از محدودیت، سرکوب، دستگیری و شکنجه از افغانستان به جهان مخابره می‌شود. برای مجازات شدن لازم نیست کسی حتماً عضو داعش و یا گروه‌های نظامی مخالف باشد. کافی است کسی برای ترویج دانش قدمی بردارد، به ویژه برای باسواد کردن دختران در این کشور، یا شخص باسوادی چند جمله به فیسبوک بنویسد، حتی اگر آن نوشته ربطی به طالبان نداشته باشد و تنها اظهار نظری شخصی در امور مذهبی یا اجتماعی باشد. تازه‌ترین نمونه دستگیری رسول عبدی، دانش آموخته شریعت، به جرم اظهار نظر در امور دینی، و مطیع الله ویسا، بنیانگذار بنیاد راه قلم، به جرم ترویج آموزش برای دختران.

مقام‌های طالبان، از سرپرست وزارت خارجه‌شان تا سرپرست وزارت داخله، وزارت دفاع و بقیه، هر گاه با رسانه‌ها یا هیأت‌های خارجی رو به رو می‌شوند، به ویژه هیأت‌هایی که پول می‌دهند، با لاف و گزاف تأکید می‌کنند که به همه تعهدات خود در دوحه با طرف امریکائی صادقانه عمل کرده‌اند و تمام قدم‌های لازم برای اثبات حسن نیت را برداشته‌اند. مردم افغانستان نمی‌دانند که سران این گروه در دوحه چه تعهداتی به طرف امریکائی داده بودند که با افتخار از آن یاد می‌کنند و در بدل آن پول می‌گیرند، اما آنچه را مردم می‌بینند این است که اگر کسی بخواهد شماری از فرزندان این سرزمین را با قلم و کتاب آشنا کند خطر جان را می‌خورد و اگر کسی پس از سال‌ها تحصیل و مطالعه نظری در امور دینی یا اجتماعی بدهد در معرض دستگیری و شکنجه قرار می‌گیرد و چه بسا زندگی‌اش را برباد دهد. تداوم این روند قطعاً برای گستراندن ارباب و هراس بر یکایک شهروندان است، به ویژه شهروندان درس‌خوانده و تحصیل‌کرده که درکی روشن‌تر از نابسامانی‌های سیاسی و اجتماعی دارند و می‌توانند با بیان و نقد آن‌ها آگاهی جامعه را نسبت به حقوق از دست‌رفته‌شان افزایش بخشند. در یک و نیم سال گذشته علاوه بر این‌که صدها هزار نفر از این فضای وحشت و ارباب‌پا به فرار نهاده‌اند، آنانی که نخواستند یا نتوانستند کوچ کنند، لحظه به لحظه بیمناکند که اگر

سخنی در جائی از دهان شان بیرون شود یا چیزی حتی به کنایه در صفحات اجتماعی بنویسند به آسانی در آستانه سخت ترین تهدیدها و خطرها قرار بگیرند. ارباب و وحشت ستراتیژی همه رژیم‌های استبدادی برای به بند کشیدن شهروندان و تحکیم سلطه بر آنان است.

در کوتاهمدت این روش به سود رژیم‌های استبدادی است، و می‌تواند تا مدتی جلو اعتراض‌ها را بگیرد، صداها را خاموش کند، مانع افشای حقایق شود و حاکمان را به مرادشان برساند. اما در درازمدت، چنان‌که تجربه بسیاری از کشورهای دنیا نشان داده است این شیوه به اثبات خشم توده‌ها و انفجار می‌انجامد، و موجی از بی‌ثباتی، هرج و مرج و سقوط نظام‌ها را در پی می‌آورد. در افغانستان با توجه به ساختار پیچیده قومی، مذهبی، زبانی، جغرافیایی و جیوپلیتیکی زمینه شورش و جنگ مسلحانه بسیار زودتر مساعد می‌شود، چنان‌که تجربه بیش از یک قرن از فروپاشی رژیم‌ها این واقعیت را بخوبی به اثبات رسانده است.

از آن سو، جامعه جهانی و به ویژه ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا باید مسئولیت خود را در قبال آنچه بر سر مردم افغانستان آمده است بپذیرند و به اقدامات جدی‌تر در برابر رژیم سرکوبگر، ضد حقوق بشر و متهم به جنایات ضد بشری آمادگی بگیرند. برای این کار حتی قطع امداد مالی کافی نیست، باید اقدام‌هایی روی دست گرفته شود که به پایان استبداد و سرکوب بینجامد.